

Allergi og brune pletter er sprængfarligt

– Mastocytose forstærker den allergiske reaktion, så risikoen for anafylaktiske reaktioner er større, vurderer overlæge Sigurd Broesby-Olsen fra OUH.

AF STINE RAMLYNG

Er du allergisk over for insektstik, medicin, narkose eller har du peanotalergi, så kan det måske være en idé at være ekstra opmærksom på sygdommen mastocytose, der bl.a. er kendetegnet ved at den kan give brune pletter på huden. Sygdommen, som i mange år har været opfattet som relativ sjælden, er nemlig yderst farlig og antallet af patienter, der får diagnosen, er i stigning.

– Vi har set en stigning af mastocytose-patienter i Allergicentret her på Odense Universitetshospital. Fra at vi havde patienter hver anden måned med diagnosen, har vi nu patienter hver uge, siger overlæge Sigurd Broesby-Olsen fra Allergicentret på Odense Universitetshospital.

En af grundene, mener han, kan dog også være, at man er blevet klogere og bedre til at stille diagnosen.

Voksne patienter med diagnosen mastocytose har større risiko for livstruende allergiske reaktioner som anafylaktisk shock. Især allergipatienter skal være på vagt, siger overlæge, der betegner kombinationen af allergi og mastocytose som en dynamitblanding.

Forskel på børn og voksne

Såvel børn som voksne af begge køn kan have mastocytose. Ved mastocytose hos børn er symptomerne ofte helt fredssommelige, begrænset til huden og forsvinder hos 80-90 % inden teenageårene. Hos voksne er mastocytose blivende og kan være forbundet med mere udtalte symptomer.

Sygdommen er først og fremmest kendetegnet ved, at du har for mange mastceller, også kaldet allergiceller. Når kroppen møder noget den ikke kan tåle, fx når du bliver stukket af en hveps, betyder det, at den allergiske reaktion kan blive livstruende, fordi allergicellerne ”går helt amok” og prøver at bekæmpe det kroppen ikke tåler, forklarer overlæge Sigurd Broesby-Olsen.

Altid en adrenalinpen med

– Mastocytose forstærker den allergiske reaktion, så risikoen for anafylaktiske reaktioner er større. Hvis man fx ser, at en ikke-allergisk patient på skadestuen få en voldsom allergilignende reaktion, vil det være yderst relevant at sende vedkommende videre til udredning for mastocytose på Allergicentret, siger Sigurd Broesby-Olsen, der ud fra erfaring og

den daglige kontakt med patienter mener, at sygdommen er i stigning.

– En allergiker med mastocytose er lidt af en dynamitblanding, og derfor bør voksne med mastocytosediagnosen altid bære en adrenalinpen (EpiPen/Jext) på sig. Vi plejer at sammenligne det med, at du formentlig også har en brandforsikring på dit hus, selv om du ikke tidligere har haft brand – eller regner med at få det, siger han.

Larmende allergiceller

Sammen med kollegerne i Allergicentret, som har stort fokus på forskning i anafylaksi, arbejder han tæt sammen med hæmatolog Hanne Vestergaard (specialist i blodsygdomme) på Odense Universitetshospital. Mastocytose ligger nemlig i grænseområdet mellem at være en hud- og en blodsygdom. De allergiceller, en mastocytose-patient har for mange af, dannes nemlig i knoglemarven, ligesom alle andre blodceller. Det betyder, at hæmatologerne ligger inde med brugbar og vigtig viden, som er helt essentielt for allergilægerne arbejde med sygdommen.

– Allergicellerne er godartede, men de ”larmer” ved fx at

Eksempel på flere tætstillede brune pletter på ryggen hos en voksen med mastocytose.

Foto: Mastocytosecentret, OUH

give voldsomme allergiske reaktioner og hudsymptomer. Men håndteret rigtigt, kan man sagtens leve godt – og ligeså længe som gennemsnitsdanskeren – med den, beroliger Sigurd Broesby-Olsen.

Læs mere om sygdommen hos Mastocytosecentret på www.mastocytose.dk/

Fakta om mastocytose

- Typisk viser sygdommen sig som rødbrune modermærkelignende pletter som kan hæve op og klø, når der bliver gnubbet på dem
- Børn kan godt have mastocytose, oftest er det kun i huden, og de vokser sig ofte fra det
- Sygdommen smitter ikke, og er meget sjældent arvelig
- Sygdommen betragtes som overset og dermed farlig, fordi den kan give anafylaktisk shock, som kan være livstruende. Men er diagnosen givet, og bliver sygdommen håndteret rigtigt, kan man sagtens leve godt med den
- Symptomer på diagnosen kan være: nældefeber, blodtryksfald, en reaktion der minder om anafylaksi, uden at der er årsag til det. Fx kan der komme en uprovokeret allergisk reaktion om natten, mens man sover
- Alle voksne med diagnosen mastocytose bør have en adrenalinpen på sig. Det samme gælder børn, hvor man tidligere har set svære allergiske reaktioner.

Kilde: Mastocytosecentret, Odense Universitetshospital

Allergi og brune pletter er sprængfarligt

– Mastocytose forstærker den allergiske reaktion, så risikoen for anafylaktiske reaktioner er større, vurderer overlæge Sigurd Broesby-Olsen fra OUH.

AF STINE RAMLYNG

Er du allergisk over for insektstik, medicin, narkose eller har du peanutallergi, så kan det måske være en idé at være ekstra opmærksom på sygdommen mastocytose, der bl.a. er kendetegnet ved at den kan give brune pletter på huden. Sygdommen, som i mange år har været opfattet som relativ sjælden, er nemlig yderst farlig og antallet af patienter, der får diagnosen, er i stigning.

– Vi har set en stigning af mastocytose-patienter i Allergicentret her på Odense Universitetshospital. Fra at vi havde patienter hver anden måned med diagnosen, har vi nu patienter hver uge, siger overlæge Sigurd Broesby-Olsen fra Allergicentret på Odense Universitetshospital.

En af grundene, mener han, kan dog også være, at man er blevet klogere og bedre til at stille diagnosen.

Voksne patienter med diagnosen mastocytose har større risiko for livstruende allergiske reaktioner som anafylaktisk shock. Især allergipatienter skal være på vagt, siger overlæge, der betegner kombinationen af allergi og mastocytose som en dynamitblanding.

Forskel på børn og voksne

Såvel børn som voksne af begge køn kan have mastocytose. Ved mastocytose hos børn er symptomerne ofte helt fredssommelige, begrænset til huden og forsvinder hos 80-90 % inden teenageårene. Hos voksne er mastocytose blivende og kan være forbundet med mere udtalte symptomer.

Sygdommen er først og fremmest kendetegnet ved, at du har for mange mastceller, også kaldet allergiceller. Når kroppen møder noget den ikke kan tåle, fx når du bliver stukket af en hveps, betyder det, at den allergiske reaktion kan blive livstruende, fordi allergicellerne ”går helt amok” og prøver at bekæmpe det kroppen ikke tåler, forklarer overlæge Sigurd Broesby-Olsen.

Altid en adrenalinpen med

– Mastocytose forstærker den allergiske reaktion, så risikoen for anafylaktiske reaktioner er større. Hvis man fx ser, at en ikke-allergisk patient på skadestuen få en voldsom allergilignende reaktion, vil det være yderst relevant at sende vedkommende videre til udredning for mastocytose på Allergicentret, siger Sigurd Broesby-Olsen, der ud fra erfaring og

den daglige kontakt med patienter mener, at sygdommen er i stigning.

– En allergiker med mastocytose er lidt af en dynamitblanding, og derfor bør voksne med mastocytosediagnosen altid bære en adrenalinpen (EpiPen/Jext) på sig. Vi plejer at sammenligne det med, at du formentlig også har en brandforsikring på dit hus, selv om du ikke tidligere har haft brand – eller regner med at få det, siger han.

Larmende allergiceller

Sammen med kollegerne i Allergicentret, som har stort fokus på forskning i anafylaksi, arbejder han tæt sammen med hæmatolog Hanne Vestergaard (specialist i blodsygdomme) på Odense Universitetshospital. Mastocytose ligger nemlig i grænseområdet mellem at være en hud- og en blodsygdom. De allergiceller, en mastocytose-patient har for mange af, dannes nemlig i knoglemarven, ligesom alle andre blodceller. Det betyder, at hæmatologerne ligger inde med brugbar og vigtig viden, som er helt essentielt for allergilægenes arbejde med sygdommen.

– Allergicellerne er godartede, men de ”larmer” ved fx at

Eksempel på flere tætmålede brune pletter på ryggen hos en voksen med mastocytose.

Foto: Mastocytosecentret, OUH

give voldsomme allergiske reaktioner og hudsymptomer. Men håndteret rigtigt, kan man sagtens leve godt – og ligeså længe som gennemsnitsdanskeren – med den, beroliger Sigurd Broesby-Olsen.

Læs mere om sygdommen hos Mastocytosecentret på www.mastocytose.dk/

Fakta om mastocytose

- Typisk viser sygdommen sig som rødbrune modermærkelignende pletter som kan hæve op og klø, når der bliver gnubbet på dem
- Børn kan godt have mastocytose, oftest er det kun i huden, og de vokser sig ofte fra det
- Sygdommen smitter ikke, og er meget sjældent arvelig
- Sygdommen betragtes som overset og dermed farlig, fordi den kan give anafylaktisk shock, som kan være livstruende. Men er diagnosen givet, og bliver sygdommen håndteret rigtigt, kan man sagtens leve godt med den
- Symptomer på diagnosen kan være: nældefeber, blodtryksfald, en reaktion der minder om anafylaksi, uden at der er årsag til det. Fx kan der komme en uprovokeret allergisk reaktion om natten, mens man sover
- Alle voksne med diagnosen mastocytose bør have en adrenalinpen på sig. Det samme gælder børn, hvor man tidligere har set svære allergiske reaktioner.

Kilde: Mastocytosecentret, Odense Universitetshospital